

N:o 32.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 6 Maj 1873.
— — — — Andra Kammaren den 6 — —

*Riksdagens underdåniga Skrifvelse, i unledning af väckt fråga om allmänna bevillningens och öfriga till Riksgälds-kontoret nu ingående upp-
bördsmedels leverering till Statskontoret samt om öfverflyttande till
sistnämnda embetsverk af den Riksgälds-kontoret ännu tillhörande
befattning med en del af de till extra statsregleringen hörande ut-
gifter m. m.*

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 69 och Memorial N:o 75.)

S. A. K.

Uti Eders Kongl. Maj:t till innevarande Riksdag aflåtna nådiga Proposition, angående Statsverkets tillstånd och behof, har Eders Kongl. Maj:t, under åberopande af hvad det vid den nådiga Propositionen bilagda utdrag af prottokollet för finansärenden i ämnet vidare innehåller, till Riksdagens pröfning öfverlemnadt, huruvida det icke skulle vara lämpligt, att de till Riksgälds-kontoret nu ingående statsintrader, nemligen allmänna bevillningen, kortstämplingsafgiften, skatterätts- och ekeskogmedlen samt dertill hörande observationsmedel hädanefter inginge till Statskontoret; dervid Eders Kongl. Maj:t ansett, att kortstämplingsafgiften samt skatterätts- och ekeskogmedlen borde upptagas, den förra bland de extra ordinarie inkomsterna och de senare bland extra uppördsmedlen; att kortstämplingsomkostnaderna likasom vissa inrättningsars andelar af denna inkomst borde upptagas bland utgifterna under Sjunde Hufvudtiteln samt sjelfva stämplingen besörjas af Statskontoret;

och att allmänna bevillningen borde i mån af ingång och oberoende af andra liqvider mellan stats- och riksgäldsverken af Statskontoret öfverlemnas till Riksgäldskontoret, bland hvars inkomster den således skulle fortfarande upptagas och beräknas.

Efter inhemtande af hvad berörda protokollsutdrag innehåller samt vid öfvervägande af härvid förekommande förhållanden, har Riksdagen för sin del funnit något hinder icke möta för bevillningsmedlens ingående till Statskontoret, utan att dervid behöfver, på sätt Eders Kongl. Maj:t föreslagit, föreskrivas »att allmänna »bevillningen borde i mån af ingång och oberoende af andra liqvider emellan stats- »och riksgäldsverken af Statskontoret öfverlemnas till Riksgäldskontoret, bland »hvars inkomster den således skulle fortfarande upptagas och beräknas.» hvarigenom blott skulle föränledas onödiga remisser och deraf orsakad öfverflödigt bokföring hos såväl Stats- som Riksgäldskontoret. Enligt Riksdagens åsigt är det deremot alldeles tillräckligt om, dels vid de årliga statsregleringarnes uppgörande tillses, att Riksgäldskontoret kommer i åtnjutande af de för dess utgifter nödiga medel så tidigt, som för utgifternas bestridande är behöfligt; dels i allmänhet föreskrifves, att Statskontoret hädanefter, såsom hittills, skall hafva skyldighet att till Riksgäldskontoret leverera de öfverskott och besparingar, som efter upprättadt bokslut visat sig hafva uppkommit, äfvensom att i öfrigt, då Statskontorets kassaställning det tillåter, till Riksgäldskontoret för tillfälligt användande, mot återbetalningsskyldighet, öfverlemna de medel, som icke för bestridande af Statskontorets egna utgifter anses behöfliga, allt under förutsättning att Riksgäldskontorets styrelse fortfarande får bibehålla rättigheten att, i händelse af behof, genom upplåning anskaffa nödiga medel för utgifternas bestridande.

Vidkommande härefter öfriga i Eders Kongl. Maj:ts nådiga Proposition omförmälda skattetitlar, hvilka borde till Statskontoret öfverflyttas, så lärer, i fall uppburden af bevillningen efter 1:sta och 2:dra artiklarne i nu gällande bevillningsstadga öfverflyttas till Statskontoret, deraf ock böra följa att äfven bevillningen efter 3:dje artikeln, under hvilken såväl testamentsbevillningen som stämpelafgiften ör spelkort finnes upptagen, likaledes bör dit ingå. Hvad särskildt beträffar kortstämpelafgiften, synes det fullkomligt riktigt, att denna afgift, hvilken har mycken likhet med stämpelpappersmedlen, uppföres bland Statsverkets extra ordinarie inkomster, samt att försäljningen af kortkonvolut och tillhandahållandet af s. k. manufakturstämpelremсор uppdrages åt Kongl. Statskontoret att ombesörja på ungefärligen samma sätt, som med tillhandahållandet af annat stämpelpapper nu eger rum, helst någon annan stämpling af korten numera icke verkställes än den s. k. manufakturstämplingen, hvilken ombesörjes af särskilde, utaf vederbörande Magistrater tillsatte stämpelförrättare i de städer, der kortfabriker finnas, på sätt i Kongl. Kungörelsen den 21 Oktober 1871 är närmare föreskrifvet. Om öfverflyttning till Statskontoret af bevillningen sålunda kommer att ega rum, blir det dock nödigt icke allenast att bevillningsstadgan undergår derefter lämpade förändringar, utan ock att de uti såväl nyssnämnda Kongl. Kungörelse angående kortstämpling

gen, som ock Kongl. Kungörelsen den 11 December 1811 angående tillsynen och kontrollen öfver testamentsbevollningen meddelade föreskrifter varda öfversedda och i vissa delar förändrade.

Mot öfverflyttande af skatterätts- och ekeskogsmedelen samt de till dessa medel och bevollningen hörande observationsmedel har Riksdagen icke heller funnit hinder möta.

På grund häraf och med hufvudsakligt godkännande af Eders Kongl. Maj:ts ofvanberörda nådiga framställning har Riksdagen beslutat, att de, enligt hittills gällande föreskrifter, till Riksgälds-kontoret ingående statsintrader, som vid innevarande års slut ännu icke blifvit såsom Riksgälds-kontorets medel till landtränterierna eller kronouppbördsverket i Stockholm levererade, nemligen allmänna bevollning efter 1:sta och 2:dra artiklarne i bevollningsstadgan, äfvensom de särskilda bevollningsafgifter, hvilka finnas upptagna under 3:dje artikeln i samma stadga samt skatterätts- och ekeskogsmedlen, jemte de till alla dessa statsinkomster hörande observationsmedel från och med nästkommande års början skola ingå till Statskontoret att af detta embetsverk i likhet med statsmedlen i allmänhet förvaltas och redovisas.

I sammanhang härmed har Riksdagen förehaft ett af enskild motionär väckt förslag att uppbörden af räntor och amorteringar utaf till sjösänkningar, odlingar, kanaler och jernvägar lemnade lån äfven må öfverflyttas på Statskontoret. Härvid förekommer dock att skilnad bör göras mellan så beskaffade lån till vattenaf-tappning för beredande af odlingsbar mark m. m., för hvilka återbetalningsskyldigheten utgår eller kan komma att utgå såsom ett för visst antal år fastställt »allmänt onus» af fast egendom och på sådan grund skall upptagas på debetsedeln bland öfriga kronoutskylder, samt sådana lån, för hvilka inbetalningarne skola af låntagarne sjelfva direkte till Riksgälds-kontoret erläggas. Det synes helt naturligt och ändamålsenligt, att hvad som inflyter för det förra slaget bör, såsom andra kronoutskylder, af ränterierna levereras till Statskontoret, hvaremot det förefaller lämpligast, att den utlåning af statsmedel, som i öfrigt eger rum, i alla de fall, der ej särskilda omständigheter föranleda undantag, handhafves af Riksgälds-kontoret och icke sammanblandas med statens drätsel i öfrigt.

Enligt hvad Riksdagen inhemtat, ingår till Riksgälds-kontoret ränta af kapitalafbetalning å lån, som af Rikets Ständer och Riksdagen tid efter annan blifvit beviljade, nemligen:

- a) byggnadslån,
- b) tomtregleringslån,
- c) lån till Karlskrona stads pastorat,
- d) lån till allmänna barnhuset i Stockholm,
- e) lån till Jemtlands kommunikations-aktiebolag,
- f) lån till Alnarps landbruksinstitut,
- g) lån för hamn- och brobyggnader samt åars upprensning,

- h) lån för kanal- och slussanläggningar,
- i) lån för jernvägsanläggningar,
- k) lån för inlösen af de med åtskilliga landshöfdingebeställningar förenade ackorder, och
- l) lån till vattenaftappningar för odlingsföretag.

Bland dessa lån anser Riksdagen, att de under litt. a)—i) upptagna fortfarande böra af Riksgälds-kontoret förvaltas. Af berörda låns sammanräknade belopp, utgörande något mera än aderton millioner Riksdaler, har den vida öfvervägande delen utgått af medel, som blifvit af Riksgälds-kontoret för statens räkning upplånade. Det är redan derföre icke olämpligt, att räntor och kapitalafbetalningar å dessa lån ingå till det verk, som har att ombestyrja liquidierandet af statens gäld. Härtill kommer att det, å ena sidan, torde vara för Statskontoret önskvärdt att icke på en gång och innan tjenstgöringen derstädes hunnit att efter dess nya åligganden fullständigt ordnas, öfverhopas af allt för många göromål, under det dessa, å andra sidan, med lätthet bestridas af Riksgälds-kontoret, hvars tjenstemän, vande vid dessa bestyr, äfven om tjenester inom kontoret hädanefter endast tillsättas på förordnande, vid förändringens genomförande till aldra största delen äro försedda med fullmakter och således icke med någon fördel för staten skulle kunna afskedas, äfven om tjenstgöringen sådant medgäfvade.

Hvad åter beträffar Riksgälds-kontorets här ofvan upptagna fordringar under litt. k) för lånet till inlösen af de med åtskilliga landshöfdingebeställningar förenade ackorder, samt under litt. l) för lånen till vattenaftappningar för beredande af odlingsföretag, så anser Riksdagen, att dessa lån lämpligen kunna till Statskontoret öfverdyttas, det förra emedan fordringen grundar sig på obligationer, som äro å landshöfdinge-ackordsfondens vägnar af Statskontoret utfärdade, och de sednare emedan betalning af ränta och amortering för dem, sedan de blifvit på vederbörande hemman fördelade, verkställes i sammanhang med kronouppbörderna och med denna ingår till ränterierna, i följd hvaraf redovisningen för dessa medel skulle genom deras öfverlemnade till Statskontoret icke obetydligt förenklas.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt har Riksdagen, för sin del, beslutat att Riksgälds-kontorets fordringar i följd af meddelade lån, dels för inlösen af de med åtskilliga landshöfdingebeställningar förenade ackorder, dels till vattenaftappningar för beredande af odlingsföretag, skola till det belopp dessa fordringar vid innevarande års slut uppgå, på Statskontoret öfverlåtas, för att bland dess tillgångar upptagas, i följd hvaraf de till dessa lån hörande, i Riksgälds-kontoret förvarade, fordrings- och säkerhetshandlingar böra i början af nästa år till Statskontoret öfverlemnas, hvarefter Statskontoret skulle öfvertaga den Riksgälds-kontoret förut åliggande befattningen med dessa låns bevakande och redovisande.

Då Riksdagen år 1868 beslöt extra statsregleringens öfverflyttande från Riksgälds-kontoret till Statskontoret ansåg dock Riksdagen, att alla såsom lån utgående

ende statsbidrag, äfvensom alla anslag till väganläggningar och vägförbättringar, bro- och hamnbyggnader, kanaler och andra vattenkommunikationer samt sjösänkningar och andra vattenaftappningsföretag fortfarande borde anvisas att utbetalas från Riksgälds-kontoret, enär dessa statsbidrags öfverflyttning till Statskontoret tilläfvventyrs kunde föranleda anspråk på tillökning i nämnda verks tjenstemannapersonal jemte deraf följande kostnader, som likväl Statskontoret, uti sitt i ofvanberörda statsrådsprotokoll omförmälda underdåniga betänkande af den 31 December 1869, yttrat den åsigt, att Riksgälds-kontorets befattning ej mindre med alla dit nu ingående uppbördsmedel, än äfven med den återstående delen af extra statsregleringen eller de statsutgifter, som i form dels af lån, dels af anslag anvisas till hamnbyggnader, kanaler och andra vattenkommunikationer, väganläggningar m. m. borde öfverflyttas till Statskontoret, har Riksdagen ansett denna fråga nu böra ånyo komma under ompröfning. Ehuru Riksdagen finner en förändring i ofvanantytta riktning vara gagnelig, har dock Riksdagen — med tillämpning af den ofvan yttrade åsigten om lämpligheten deraf, att den utlåningsrörelse staten bedrifver, i alla de fall, der ej särskilda omständigheter föranleda ett undantag, handhafves af Riksgälds-kontoret — ansett att alla lån, som af Riksdagen beviljas, med undantag af sådana, hvilkas återbetalning kan komma att verkställas i sammanhang med kronoutskylderna, äfven hädanefter böra utbetalas från Riksgälds-kontoret. Dessutom böra fortfarande till utgående från Riksgälds-kontoret anvisas sådana utgifter, som äro afsedda att utbetalas under löpande året, äfvensom sådana statsbidrag som kunna blifva af Riksdagen beviljade att, för något visst ändamål, utgå med en del såsom lån och en del såsom anslag utan återbetalningsskyldighet, enär tillsynen öfver uppfyllande af de för åtnjutande af dylika statsbidrag föreskrifna vilkor synes lämpligare kunna utöfvas af ett än af två särskilda embetsverk.

Med dessa inskränkningar i afseende på Statskontorets förenämnda förslag, har Riksdagen beslutat, att alla statsbidrag, som under innevarande och kommande riksdagar anvisas att såsom anslag utan återbetalningsskyldighet utgå till väganläggningar och vägförbättringar, bro- och hamnbyggnader, kanaler och andra vattenkommunikationer samt sjösänkningar och andra vattenaftappningsföretag, äfvensom sådana lån, som beviljas för sistnämnda slags företag, och hvilkas återbetalning bör verkställas i sammanhang med kronoutskylderna, skola utbetalas från Statskontoret, med förbindelse för detta verk att vaka deröfver, att de för statsbidragens tillgodonjutande föreskrifna vilkor varda behörigen iakttagna.

Beträffande de till följd af extra statsregleringarne vid föregående riksdagar på Riksgälds-kontoret anvisade extra statsutgifter, som ännu icke blifvit till fullo utbetalda, utan för hvilka de anvisade medlen till större eller mindre del derstädes inestå, har Riksdagen, med tillämpning af de i nästföregående punkt yttrades inestå, beslutat, att ett belopp, motsvarande de extra anslag för åtskilliga föremål,

som från äldre tider äro i Riksgälds-kontoret vid detta års slut inestående, bör vid 1874 års början från Riksgälds-kontoret till Statskontoret utbetalas, med förbindelse för sistnämnda kontor att öfvertaga den Riksgälds-kontoret förut åliggande skyldigheten att i enlighet med de föreskrifter, som äro eller varda meddelade, verkställa medlens utbetalning i stadgad ordning.

Då de beslut Riksdagen sålunda fattat, i vissa delar äro af vidsträcktare omfattning, än de förslag, som af Eders Kongl. Maj:t blifvit framlagda, samt utförandet af Riksdagens beslut i följd deraf torde påkalla någon, om ock ringa, tillökning i Statskontorets förvaltningskostnader, får Riksdagen i underdånighet an hålla, det Eders Kongl. Maj:t täcktes taga desamma i nådigt öfvervägande, och att, derest dessa beslut vinna Eders Kongl. Maj:ts nådiga stadfästelse, Eders Kongl. Maj:t måtte, med användande af tillgängliga medel för bestridande af häraf påkallade utgifter, intill dess en definitiv reglering af de tjenstegöromål, som sålunda varda till Statskontoret öfverflyttade, kan blifva fastställd, meddela de nådiga föreskrifter, som dels i fråga om berörda tjenstegöromål, dels i öfrigt må finnas vara af behovet påkallade.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 6 Maj 1873.

N:o 33.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 6 Maj 1873.
 — — — — Andra Kammaren den 6 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående beviljadt anslag för åvägabringande af vinterväg till Norge från Jäckvik vid sjön Hornavan till riksgränsen i riktning mot Saltenfjord.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 57 och Memorial N:o 71.)

S. A. K.

I enlighet med hvad Eders Kongl. Maj:t uti nådig Proposition af den 22 sistlidne Februari föreslagit, har Riksdagen för åvägabringande af vinterväg från Jäck-